

Muhulane

Nr 9 (286)

Mihklikuu 2013

Muhu leht

XI Muhu jooks püstitas osalusrekordi

Laupäeval, 17. augustil toimunud XI Muhu jooksust võttis osa 357 osalejat. Põhijooksu (17,2 km Kuivas-tust Nautse) võitis **Kalev Õisnurme** ajaga 1.02.27,0 Henek Tomsoni (1.03.47,0) ja Ago Koka (1.07.17,0) ees. Kiirem naine oli **Annika Vaher**, kes lõpetas üldarvestuses kõrgel, 7. kohal ajaga 1.11.00,0. Kiirem muhulane oli 4. kohaga Risto Ülem, parimad noored Tristan Mooney ja Johanna Oll ning seeniorid Kalev Õisnurme ja Annika Vaher. Kokku lõpetas põhijooksu 78 jooksjat.

Rahvajooksu (6,3 km) võitis **Janar Mai** (Reval Stone) ajaga 0.21.51,0, II koha saavutas Ahto Jakson (FB Jooksmine) ajaga 0.21.57,0 ja III koha Alari Hiis (Orissaare Rock) ajaga 0.22.38,0. Kiirem naine oli **Pille – Riin Toom-salu** (Muhu) ajaga 0.28.57,0. Parim muhulane oli 12. kohal lõpetanud Robert Võeras, kiiremad noored aga Marek Siinert ja Agnes Äkke. Seenioride arvestuses olid võitjad Ahto Jakson ja Birgit Mardi. Rahvajooksu lõpetas 146 jooksjat ja 70 matkajat-kepikeondijat.

Järg pöördel.

ISSN 1736-289X

Suviseid noppeid noortekast

MoNo buss nr 1

Suvise kiiruse kiuste on neli valda – Orissaare, Laimjala, Põide ja Muhu noorsootöö tegemise eesmärgil kokku saanud ja nendest koostumisest on sündinud paljugi põnevat. Näiteks Muhumaal Hellamaa spordiväljakul oli 8. augustil seikluspäev, kus kohaletulnud said lasta vibudega, läbida takistusrada, ehitada kastitorni jne. 18. augustil toimus aga MoNo projekti raames hip-hop tantsugrupi esinemine Kala-kohviku hoovis ja peale seda mängiti üheskoos ka selts-konnamänge.

Suvevaheaeg on küll otsa saanud, aga MoNo ehk mobiilse noorsootöö projekt läheb veel edasi. Septembrikuu jooksul külastame koole ja pakume noortele erinevaid tegevusi. Viimaseks sündmuseks planeerime aga pidu – saab tantsida, saab laulda!

Loe ka lk 4.

MoNo tiim - paremalt Marian Vaga, Tiina Jõgi, Liina Luik ja Arnek Grubnik.

Gümnaasiumides ja ametikoolides õppijad (põhihariduse baasil)!

Palun esitada septembrikuu jooksul avaldus ühiselamutoetuse saamiseks, blankett kättesaadav aadressil www.muhuee.ee / Sotsiaalhoolekande-taotlus. Saare maakonna välised õppijad esitavad lisaks avaldusele koolitõendi. Avalduse võib esitada digiallkirjastatult aadressil triin.valk@muhu.ee või paberkanalil sotsiaal-nõuniku Triin Valga kätte.

24. juulil sündis Pille ja Tambet Tamme perre tütar **Anni** Tamm.

1. augustil sündis Kaisa Kesküla ja Tauno Valk'a perre poeg **Oskar** Valk.

13. augustil sündis Taimi Susi ja Kaido Mõtlepa perre tütar **Liis-Marii** Mõtlep.

Vallavolikogu 28. augusti istungi päevakorrast

1. Võiküla Lagle kü detailplaneeringu algatamine ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise algatamata jätmine.

2. Nautse k Kästiku-Mihkli kü detailplaneeringu algatamine ja keskkonnamõtjude strateegilise hindamise algatamata jätmine.

3. Rahvaküsitluse korraldamine.

4. Stipendiumifondi likvideerimine.

5. Määruse „Muhu Vallavalitsuse ametiasutuse ametnike, töötajate ja ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamise kord“ muutmine.

6. Määruse „Lapse sünnitoetuse, ranitsa-, matusetootuse ja eluasemekulude katte toetuse suuruse kehtestamine“ muutmine.

7. Pakkumine Muhu valla vara ostmiseks.

8. Vallavara võõrandamine.

9. Pooleliolevate projektide hetkeseisukorra tutvustamine.

10. Informatsioonid.

Muhu Vallavalitsuses on võimalik tutvuda kõikide volikogu istungit puudutavate materjalide ja lisamaterjalidega tööpäeval 8.30 - 17.00 ja Muhu valla kodulehel

www.muhu.ee

Otsi välja helkur – kohe, kui lased rooli peost, oled ka ise jalakäija!

XI Muhu jooks püstitas osalusrekordi

Algus lk 1.

Teiste seas ka jooksupäeva vanim osaleja, 1931. a sündinud Endel Maltis.

Ilusa punkti jooksupäevale panid 63 lastejooksust osavõtjat, kellel seekord aega ei võetud, aga pinget ja põnevust jagus tervel 250 meetril.

XI Muhu jooksu aktiivsem Muhu asutus oli Muhu Põhikool ja selle aasta loosiratta võitis Kalev Õisnurm.

Korraldajad, Muhu Vallavalitsus ja spordiklubi Muhu, tänavad kõiki abilisi ja toetajaid, kelle abiga XI Muhu jooks sai toimuma. Eriline tänu meie selle aasta suursponsoreid: Hr. Ivo Aulik ja Saaremaa Spordiliit. Huvilised leiavad jooksu protokollid ja pildid Muhu valla kodulehelt

www.muhu.ee

SK Muhu

Võidumehed Nautse-Mihklii.

Rahvajooksu start 2013.

Jooksu toetajad:

Hr. Ivo Aulik
Saaremaa spordiliit
AS Paulig
Bivarix OÜ rattapood
Muhro OÜ
Muhu Portselan OÜ
OÜ Muhu Pagarid
Nordecon AS
Kalmer Saar
OÜ Packholding
OÜ Kehte
Premia Tallinna Külmoone AS
Villa Medica
Saaremaa Vesi OÜ
Kaie Õun
AS Tiir
OÜ Kiiskar
STÜ
Heaolutoake
Reine Väli
Väike Lillepood
RN Reisid OÜ
Muhu käsitooselts „Oad ja Eed“
OÜ Käoking
Muhu Restoran
OÜ Roheline Vares
Büroo Pluss

Abistajad:

Politsei
Eesti Teed AS
Elo Lember ja Orissaare Kiirabi

Täname lisaks kõiki vabatahtlikke abistajaid: Muhu PK kokaad, toidujagajad, joogipunktide abilised, meditsiinipersonal ja kõiki teisi, tänu kellele sai XI Muhu jooks teoks.

Aitäh Valjala segarühm ja Ain Hannus!

Kohtumiseni XII Muhu Jooksul!

Muhu Vallavalitsus
SK MUHU
Hellamaa Külakeskus

Vallavalitsuse istungitelt

13. august

Otsustati jagada:

- Hellamaa k Sillaotsa kü: Sillaotsa ja Kiviotsa;

- Pädaste k Sepa kü: Sepa ja Kadakametsa.

Väljastati kaevetööde luba OÜ-le Erko Elekter 0,4kV kaabelliinide ehitamiseks vastavalt

Eesti Energia Võrguehitus AS poolt koostatud tööprojektile:

- „Investeering Aeru aj. fiidri F4 rikete vähendamiseks. Rannaküla, Muhu vald.“, töö nr.IS0738.

- „Kaevu talu kliendiprobleemide lahendamine. Rootsivere küla Muhu vald.“, töö nr.IS0848.

Väljastati kirjalik nõusolek

Kallaste k Kadaka mü puurkaevu rajamiseks.

Väljastati ehitusluba Printsikülaseltsingule Paenase k Nõlva mü katuseluse ehitamiseks.

Muhu valla valimiskomisjoni asukohaks määrati Muhu vallamaja, aadress: Liiva küla Muhu vald Saare maakond 94701, kontakt telefon 45 00 000, e-post: vald@muhu.ee

Eraldati ranitsatoetus.

27. august

Väljastati kirjalik nõusolek:

- Mäla k Põlluvälja sauna lammutamiseks;

- Lõetsa k Nurga elamu

kanalisatsiooni välisvõrgu ehitamiseks.

Väljastati ehitusluba MTÜle Ankur Koguva sadama mü kaluriküla teemapargi ehitamiseks.

Väljastati kasutusluba Elektrilevi OÜ-le:

- Koguva alajaama piirkonna rekonstrueerimisele;

- Tamse k Jalaka elektrivõrgu ühendusele.

Väljastati projekteerimistingimused

- Mäla k Põlluvälja sauna ehitamiseks;

- Kesse k Metsaonni matkamaja päästekordiniks registreerimisele.

Tunnustati „Kogukonna pärli“ - Malle ja Tõnu Mätase perekonda

Eesti Külaliikumine Kodukant tunnustas koos regionaalministriga konkursi „Kogukonna pärli“ raames Saare maakonnas esile tõstetud Malle ja Tõnu Mätase perekonda Muhu vallas Külase külast Sepa-Hansu talust. Konkursile esitati üle Eesti ligi 100 kandidaati, kelle seast tunnustatakse igas maakonnas ühte perekonda.

Malle ja Tõnu Mätase perekond pälvis tunnustuse küla- ja kogukonnaelu eestvedamise ning kohaliku kultuuri edendamise eest. Perekond Mätas on oma tegevusega aidanud luua ja hoida tõelist külakogukonda: külas tegutseb mitu erinevat tantsurühma, ansambel ja näitering, korraldatakse erinevaid üritusi ja käiakse esinemas väljaspool Muhumaad. Eelmisel aastal rajati ühiste jõududega Külase külaplats koos väikese külamajaga. Korraldatakse

Õnnitlusi ja auhindu võtsid vastu Merje, Tõnu, Malle ja Marju Mätas.

töötubasid, kus õpetatakse valmistama kohalikust toorainest hoidiseid jpm, ühelki ürituselt ei puudu perenaise keedetud kodune supp.

Tunnustustseremoonial osalesid regionaalminister Siim

Valmar Kiisler, Eesti külaliikumise Kodukant tegevjuht Kaie Toobal ja Saare maavanem Kaido Kaasik.

Kodukandi pressiteatest

Külase koduküla lood

Külase näitering esitas augusti lõpus külaplatsil küla lugusid külaelanike kirja pandud mälestustest. Lood on rääkinud Aino Kivihall, Tiia Grasmann, Malle ja Väino Mätas. Kokku aitas kirjutada Liia Ots Muhu muuseumist. Lavale seadis Ivo Maripuu. Tantsud kohandas Mall Noormets.

Esimene vaatus näitas toimetamisi piimapuki, teine vaatus lahvka juures ning kolmas vaatus kujutas õhtust pidu. Etenduses löid kaasa ka Muhu meesansambel ja Orissaarest külalisesineja Elisabeth Jõhvi. Ka ilmataat oli Külase tegemistega ühel nöl!

Muhu valla elanike PRIA 2013 toiduabi jagamine

Toiduabi jagatakse Muhu valla elanikeregistrisse kuuluvatele isikutele aadressil Piiri küla (Ehituskauplus Tiiruga samas hoones)

12. septembril kell 9.00-16.00

Oodatud on puudega lastega pered, üksikvanemad, töötud, puudega inimesed, pensionärid (toitjakaotuspension, töövõimetuspension, vanaduspension), paljulapselised pered, toimetulekuras-kustega ja väikese sissetulekuga pered, gümnaasiumi ja ametikooli õpilased ning üliõpilased. Võimalusel tulla ka neil, kus leibkonnas on kaks või enam pensionäri ja said eelmisel jagamisel ühe koguse.

Kaasa võtta isikut tõendav dokument, pensionitunnistus, töötutel töotukaart, vallasvanematel lapse sünditõend, laste puhul õpilaspilet.

Täiendav info: Muhu valla sotsiaalnõunik

Triin Valk - 45 98 196, 56 646 773

Kodavere murdelaagrist ja peas keerlevatest mõtetest

Ühel varajasel juulikuu hommikul startisid Muhust kolm naist - Mai Meriste, Liia Ots ja Irena Tarvis. Sihiks on kauge Kodavere, mis asub Peipsi

ääres. Sinna oli neil asja murdelaagrisse, kuhu muuseum ettekannet tegema kutsuti. Mai ja allakirjutanu murde oskused on kehvakesed, siis saigi kaasa võetud Irena kui Muhu murde korrespondent. Sõit oli pikk, eriti tagasitee, aga tasuv.

Kohapeal rääkis Irena (pildil) oma tööst lehe ja radio tarbeks, Liia tutvustas unejutu plaati ja Mai rääkis Muhu rahvariitest. Päevakavas olnud teisi esinejaid peale kahe meil väga kuulda ei õnnestunud, sest nad ei tulnud kohale.

Tagasiteel tuli mõte, et selline murdelaager on väga tore ja vajalik asi, peaks isegi tegema. Meil ju eriti hästi, et ei pea teisest Eesti otsast inimesi kutsuma, kohapeal on raskekahuriväge küll, kes lastele murret õpetada oskaks. Mõte nüüd istub ja keerleb peas. Möödunud suvel jäi mulle murdekeelse plaadi mõte pähe keerutama. Ehk ootab sellesuvisest mõtet sama saatus, et saan aasta pärast aruannet koostades öhata: „Tehtud!“

Liia Ots

Muhu Muuseumi ürituste korraldaja

Vaibanäitus "Põllerahvas"

Muhu Muuseumis

Muhu Muuseumi Tooma talus saab septembri lõpuni näha näitust Christi Küti käsitöödest.

Christi Küti vaibanäitus "Põllerahvas" on osa Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ehteaastale pühendatud näitusest "Ornament - võti maailma"

Näituse pealkiri viitab esemele, kust autor sai näituse jaoks inspiratsiooni. Põlle ennast näeb aga näitusel väga vähe. Arvuliselt on ülekaalus peente varrastega peenvillasest lõngast kootud kindad ja vaibad.

Näituse tutvustuses on öeldud:

Me oleme põllerahvas, iga kordamine tagab mäletamise ja mäletamine kasvatab ja loob me musttrimälu. Põll on olnud üks naise staatuse muutuse märk, mis saatis teda terve elu. Oleme pulmakombestikust neiuks põlle ette sidumist au sees hoidnud. Pulmapõlled koos sajandeid muutumatul kujul säilinud geomeetriliste mustritega on olnud käesoleva näituse inspiratsiooniallikaks.

Christi Kütt töötab 2001. aastast TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias õppejõuna. Ta on 1998. aastal lõpetanud TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö eriala ning 2005. aastal Eesti Kunstiakadeemias kunsti- ja kultuurantropoloogia magistratuuri.

Muuseumi kontorihoones saab näha ka **fotokonkursi** „Töökas muhulane“ töid.

Tartu mets
ostab
metsakinnistuid
Teeme teile parima
pakkumise!
tel 5557 7007
www.tartumets.ee

Suviseid nopppeid noortekast

Gariina Kudritskaja risti värvimas.

Algus lk 1.

Töömalev

Sel suvel tegutsesime peamiselt Hellamaa kalmistul. Noored värvisid riste, kõplasisid teeradu, vedasid mulda, töid oli teisi. Töömaleva noored olid erakordselt tublid ja töökad. Palju tänu ka tööka laste vanematele ja muidugi kalmistuvaht Markole, kes peab lugu nii noortega töötamisest kui ka mõnusast huumorist, milleta oleksid päevad olnud tunduvalt üksluisemad.

Muhu Tänavatantsu Päevad 2013 – 16. - 18. august

Noortel on juba teist suve järjest olnud võimalus õppida Muhumaal tänavatantsu. Tantsuõpetajad Kerli Roosimaa ja Kerli Kiiler tulid tantsustuudiost JJ Street. Kolme päeva jooksul õppisid noored selgeks mõneminutilise kava. Peale tantsimise jõudsid noored käia ka Tihusel ratsutamas ja 17. augustil osalesime üheskoos Muhu Jooksul. See, kas tulevad ka Muhu Tänavatantsu Päevad 2014, sõltub noortest ja nende sooviavaldustest. Igatahes – hip-hop on tip-top!

Tantsijad on hoos!

Raino Schröder Koguva sadamas (filmivõtetel).

Raino Schröder alias Gr33n Muhu Noortekeskuses

22. ja 23. augustil külastas Muhu noortekat Raino Schröder. Tegu on noormehega, kelle üheks hobiks on pastakatega trummi mängida. Esimesel päeval tutvustasime külalisele Muhumaad ning õhtul käis Studio MSN-is aktiivne salvestamine.

Reede õhtul aga toimus kohvikus „Spunk“ meeleolukas kontsert. Kontserdi videoid näeb noortekeskuse Youtube'i kanalist.

Arnek Grubnik

Kinuõhtad Muhus. Mälestusi voastatest 1960 – 1988

Jutu I pool ilmus juulikuu Muhulases.

Miilitsad põle Muhus oln, Riisik olli Orisaares. Siis ollid ühiskondlikud ja kui nee liikused, võis kinusaal pooltühjaks joosta. Mispärast!? Kõik joosid oma võrripõkatseid ää peitma, nendega es tohi liikuda, sõuksed põleks elusihes ülevaatusel läbi läin! Kõige kohusetundlikum olli Rand, Henn. Ütles kohe enne vilmi, et kis tahab kinus olla, see istugu paigal ja kis muidu uksest voo-rib, võib kojo minna.

Kõige param publik olli Kuivastu piirivalve. Nee ollid nii viisakad poisid, et ükskord tullid putka ja vabandasid, et vilm ep meeldi ja naad lähtvad minema. Ma seisi nagu eklipukk keset putkad ja es oska midagid ütelda. Ei tia, kas mõtlesid, et ma ise sõukse vilmi tegi. Soalipõrand olli pärast sihv-kaseemnid paksult täis, aga see kõis asja juure! Piiril jälle sõjaväeosa poisid, kellel „linnaluba“, nendega olli kordas, aga kis „hüppes“, nee ikka küsisid enne, et kas ohvitseri või nende naisi soalis põle? Änamasti es ole ja said vilmi ää voadata.

Suiti, kui Muhus EÜE tüöl olli, siis sõuke värk, et eks naad reh-kendan, et oidvad selle 20 kopikid kokku, üliõpilastel ju rahakott na õhuke. Ollin just ise Piiril parajaste piletid müümas ja voatan, et ea patsahkam nuori tulavad.

Mool ea meel, kassaraha ja kena kopikas! Ei ühtid, mars-sivad uksest sisse ja istuma! Mõnel juba jalg üle põlve ja olgu pilt seena pial joosmas! Ma läksi siis nende juure ja kõristasi ümmargust plekikarpi (kinu-mehaanikutel olli masu kõigil sõuksed karbid, sial olli ennevanaste halvaa sihes ja sialt olli ea raha tagasi otsi) ja ütles, et piletid piaks ikka koa ostma. Üks „ninatark“ siis vaevus moka otsast seletama, et nendel vilmi voatamine tänasest puhta muidu, et nende komissar leppin

kinuülemustega kokku. Ma es tia sest ühtid ja ütles, et täna ikka maksate ää, ma siis teinepää uuri järele. Põle sõukest kaup oln üht. Kobisesid tükk aega, aga mool olli sõuke nihv, et enne es panegid vilmi joosma, kut kord majas.

Muhu sõuke uvitav koht-paik, et vilmitegijad tahtvad sii kangeste olla. Tehti lastevilmi „Jefreitor Jõmm“ ja päris karu elas Pärse külas. Talina poisid õõbisid Piiri internaatis. Kui Piiril kinuõhta ja me autuga kaksküm-mend minutid enne seanssi kohale jõudsim, ollid lapsed nii ädas, et kole. Ma es soa alguses üldse aru, et mis nendel viga oo, karjusid üksteese võidu ja üppasid nagu tikud nõõri otsas!

Eks naad ollid arjun, et linnas es soagid kohe piletid osta ja siis eelmüigist angiti. Kõik olli defitsiit ja tutvused, kui kohe „löögile“ said. Noh, said oma piletid kätte ja uus äda – pileti pial põle rida ega kohta märgit. Mis ja kuidas nõnna soab!? Pärast arjusid nõnna ää, et jähid iljaks ja aega olli küll.

Kui „Siin me oleme“ vilmi-mine käsil olli, tullid õhta ilja autuga moole järele, et nendele toorvilmi näitaksin. Nad põleks muidu näingid, mis üles võetud. Ääl ja tekst pandi ju pärast juure.

Valimiste päe olli ilmatu suur pidupäe! Siis olli kinurahvas koa tarbiline ja nõutud. Omingu kahessast-ühessast võis vabalt vilmidega pihta akata ja õhtani välja. Vilmid soadeti äraldi Talinast ja 20 rupla maksis seanss, ülekandega. „Mustlas-laager läheb taevasse“, see olli tõeste mool meeles. Kui ühes kohtas vilm läbi, kohe teise valimispunkti. Pärast vilmi akkasid taidlejad esinema või kuolilapsed. Aga sõukest tantsi ja mõllu, kut Tagaverel ja Uiemõisas, põle Muhus oln. Kange akordionimäng ja rahvas tantsis nõnna, et tolmupilved lae all. Kui kinuauto tulli, tiriti istmed, pingid seena äärest

põrandale ria piale, voadati vilm ää, lükati põrand puhtaks ja uiesti tantsima! Igas poes olli ead-paramad müükis, assortiivekki, läti magusad kondenspiima, bulgaaria konserv-tomatid, kohvi, rohelist Ernest, pastilaad, sehviiri, õlut ja kis änam mäletab mis kõik!

Kis omingu kohe jaole said, nee ollid õnnega koos, ega me autujuhiga põle änam suurt midagid soan. Kui valimiste päe sui juhtus olema, ollid õhtaks põesaalused väsin mehi täis. Muud es ole, kut üks püksireis ja teese särgikäis eki alt paist-mas.

Kastimehed kõisid „ääli“ kottu ää viimas, vene korra alguses ikka üsna ööse kolme-nelja aegas, et kis enne „ääled“ kõik korjat soab oma piirkondas, see oo võidumies. Omingu kuiest tehti ääletuspunktid lahti ja kis esimest korda valimas kõis ja kommunistlik nuor olli, nee said nelgid. Aga see olli ilisem aeg juba, Muhus põle seitsmeküm-nendate alguses talve aegas misgid lille osta oln, ole sa nii suur kommunist kut tahes!

Parteilastel ollid omad koosolekud ja vilmid, mis nad voatama pidid – välisluure ja salakuulajad ja agendid, kis kõik tahtsid suurele kodumole kahu tiha. Kui „raudne eesriie“ „Georg Otsa“ laevaga paotus, olli sialt suur oht tulemas, sest igasugu pasatskeid akkas rinki liikuma ja valvel pidi olema! Kus muidu!

Piiril tulli näidata õppevilmi „Ämblikuvõrk“. See olle nii salajane asi, et kõrvalised inimesed es tohi teadagid. Ma mõtles, et mismoodi ma seda näitama pia, kas silmad seotse kinni, põle ju kommunistlik nuorgid oln, parteilastest riakimata. Veoautukastis ja „Willisega“ vääti parteilasi kokku, autujuhid konutasid kabiinides, talve aeg olli ja soali neid ju es lasta, kis parteilane põle oln. Üsna kena ulk sai teisi kokku, ega paljut tühje istekohti es ole. Must-valge vilm olli ja

mingid dokumendid ja vilmi-mised ja värbamised. Keegid põle moole midagid ette kirjutat, jo moost ohtu es ole. Siis olli koa see irm, et ameeriklane laseb oma aatumiseene taeva alla. Karjanaesed jälle kokku, kahe lüpsikorra vahel, kis sest küsis, kas lastel kodu süia, kui kuolist tulavad või kodu loomi talita. Õppepäe ja enne vilmi lektor kõnet pidamas. Tsiiviilkaitse olli tähtis, karjalautes õpetati, kuidas aknaid-uksi kinni katta ja kästi lehmad selle „seene-pilve“ eest kaugemale aada. Naesed akan mürinal naerma, et ea küll, talve ehk soab - üle jää, aga kui imperialist mõtleb sui oma aatumiseenega rünnata, et kus me nende lehmadega siis lähme, otse merre või!?

Ega siis nee eeskirjad pisikste soarte kohta põle tehtud, nõnna pidi reakima, mis Moskvast anti.

Me ollime piiritsoonis ja õhta pimesdas lasti taevast mööda ühtepuhku elgieitjatega. See oo nõnna nagu ea valge tasku-lambiga taeva piale näidata. Map teagid, kuidas neid prozhektoreid üiti, mõni kartis neid, et nii õudne, aga moole meeldis, et kuskil inimesed suunavad seda valgust. Nõnna otsiti vaenlase lennukid taevas, nüid pandi siia Levalõpme endisesse sõjaväeosase koa misgid radar. Ei põle midagid uut sii taeva all! Natuke teistmoodi oo, aga mõte jääb samaks!

Eks see kinuvilmi näitamine rahvale olli koa üks pisike elgieitmine pimesdas ruumis. Ea või alb, ei tia. Mõned ehitavad poate, rekkivad rinda kiviaeda-dega, ehitavad uhkeid elusid-moasid – sügav austus ja kum-mardus nendele. Mool olli teistmoodi tüö. Lihtsalt uvitav olli kakskümmend voastad seda tiha, aga lõpuks tüdisi ää. Nagut selle jutugagid, pitk ta sai, aga ega ma taast rohkem ep kirjuta koa!

Margareta Kolk

2013. a murdevõistluse võidutöö

11. Muhujooks

17. august 2013

Võitjad

Põhijooks (17,2 km)

Mehed

I Kalev Õisnurm 1.02.27,0

II Henek Tomson 1.03.47,0

III Ago Kokk 1.07.17,0

Naised

I Annika Vaher 1.11.00,0

II Mari Sauga 1.13.54,0

III Kaire Matson 1.20.33,0

Mehed seniorid

I Kalev Õisnurm 1.02.27,0

II Ago Kokk 1.07.17,0

III Andres Ramst 1.10.42,0

Naised seniorid

I Annika Vaher 1.11.00,0

II Mari Sauga 1.13.54,0

III Maris Oll 1.22.57,0

Noormehed

I Tristan Mooney 1.15.02,0

Neiud

I Johanna Oll 2.00.33,0

Rahvajooks (6,3 km)

Mehed

I Janar Mai 21.51,0

II Ahto Jakson 21.57,0

III Alari Hiis 22.38,0

Naised

I Pille - Riin Toomsalu 28.57,0

II Kairi Tuulmägi 29.14,0

III Loore Magus 30.40,0

Mehed seniorid

I Ahto Jakson 21.57,0

II Rene Busch 22.48,0

III Innar Sepp 23.32,0

Naised seniorid

I Birgit Mardi 31.27,0

II Viire Viss 32.00,0

III Piret Laak 32.04,0

Noormehed

I Marek Siinvert 24.08,0

II Markus Metsala 24.34,0

III Danel Hütt 26.05,0

Neiud

I Agnes Äkke 32.53,0

II Maarjali Vaht 35.26,0

III Katariin Aer 36.36,0

Parimad muhulased

Põhijooks

Mehed: Risto Ülem

Naised seniorid: Mari Sauga

Rahvajooks

Mehed: Robert Võeras

Naised: Pille - Riin Toomsalu

Mehed seniorid: Toomas

Kivistik

Naised seniorid: Jana Rand

Noormehed: Danel Hütt

Neiud: Agnes Äkke

Aktiivsem Muhu asutus -
Muhu Põhikool

Vanim osaleja - **Endel Maltis**
(s.a. 1931)

Stiilsem Muhu asutus - **Muhu**
Noortekeskus

Loosijalgratta võitja - Kalev
Õisnurm.

Balti peaministrid Muhumaal

23. august külastasid muuseumi Balti riikide peaministrid oma ühise puhkuse ajal. Pildil tagaees võrratu Tokkroes koos Meelis Mereääre ja juhendaja Anne Keerdiga. Esireas vasakult Läti peaminister Valdis Dombrovskis proua Arijaga. Eesti peaminister Andrus Ansip ja proua Anu Ansip. Leedu peaministri proua Janina ja Leedu peaminister Algirdas Butkevicius.

Muhu Muuseum

Vanu pilt Muhust

Pilt on
pärit
Leida
Voka
albumist
ja ta ise
on pildil
eest
kolmas.
Kas
keegi
tunneb
ära veel
mõne
pildilolija?

Muhu
Muuseum

Tõmbekeskuste arutelult

Kõik Saare maakonna omavalitsused esitasid maavanemale oma seisukoha maakonna tõmbekeskuse kohta. Ülekaalukalt nähti tõmbekeskusena Kuressaare linna. Eriarvamusele jäid vaid Orissaare ja Muhu vald: Orissaare näeb ennast Ida-Saaremaa keskpunktina ja Muhu vald jätkaks täiesti oma-

ette omavalitsusena.

Saaremaa Omavalitsuste Liidu seisukoht on jätkuvalt, et tõmbekeskuse määramine ei saa olla aluseks haldusreformi läbiviimisel.

Aruteluga jätkatakse novembris pärast valimisi.

Allikas: Saarte Hää

Tasub lugeda

Irma Järvesalu kirjutab 2. septembri Saarte Hääles Karin Kipperist - muhulanast, kes kaitses tänava Tartu Ülikoolis ravimiuuringute alase teadustööga doktori-kraadi.

Kätte jõuab kütmişhooaeg

Sügiseste ilmade saabudes alustavad ahjude-pliitide omanikud niiskuse peletamiseks kütmist, seega tuleme meelde põhitõed ikka selleks, et õnnetus tulemata jääks.

Esma tuleks pliidi pealt sinna kuivama asetatud esemed ära tõsta. Kui korstnapühkija pole veel käinud, siis tuleks ta kiiremas korras kutsuda, sest sageli vajavad küttekehad lisaks korralikule tahmaküürimisele ka pisiremonti.

Tahma tekitavad lõõrides märjad puud ning prügi või plastiku põletamine, seega hoidke oma küttekehade tervist, kütke neid kuivade puudega ja pange prügi selleks ettenähtud kohta.

Samuti ei tohi pliiti või ahju, millel tuli all, omapäi toimetama jätta, õnnetuse korral on just kiire põlengu avastamine suurte kahjude vältimiseks oluline. Kui kedagi kodus pole, kes siis päästjad kutsutakse?

Tsiteerides klassikuid ehk katkend Antoine de Saint-Exupéry raamatust „Väike prints“:

Ärasõidu hommikul seadis Väike prints oma planeedi hästi korda. Ta pühkis hoolega puhtaks kaks

tegutsevat tulemägi. Tal oli kaks tegutsevat tulemägi ja üsna mugav oli nende peal hommikueinet soojendada. Tal oli ka üks kustunud vulkaan. Aga nagu ta ütles: „Ei või iial teada!“ ja pühkis puhtaks ka kustunud vulkaani. Hästi puhastatud tulemäed põlevad rahulikult ja korrapäraselt, ilma purseteta. Vulkaanilised pursked on nagu tahma põlemine korstnas. Küllap oleme me Maa peal liiga väikesed, et oma tulemägesid

puhtaks pühkida. Seepärast nad teevadki meile nõnda palju pahandust.

Exuperyil on endiselt õigus, tahmapõleng võib teha palju pahandust, kel aga korstnad ehk pisikesed tulemäed korras, sel pole muret ning võib rahuliku südamega sügisel vastu minna.

Evelin Trink

Lääne päästkeskuse pressiesindaja

Lääne Päästkeskus korraldab meie kuues maakonnas sokikudumiskampaania eakatele. Valminud villased ohutusõnumiga sokid lähevad päästjatele jalga.

'Päästemeeti' Lääne päästkeskus kutsub osalema:
'Loominguvõistlus sokikudujatele'
 Koo sokkidele oma mõtted ohutusest või ohutest ja saada sokid lähimasse komandosse
 Kui komando on kaugel, tuleme sokkidele ise järele ja toimetame õigesti kohta
 Kõik võistlusele laekunud sokid jõuavad Sinu komando päästja jalga
 Parimatele ohutud ja hinnalised auhinnad!
 Täpsem info telefonil 44 47 810
 laanesokk@rescue.ee
 Soovi korral kontrollime suitsuanduri töökorras olekut ning vahetame anduril patarei
 Võistlustööd ootame 31. oktoobriks 2013

SaareMaaPäevad 2013 ajakava

ETTEVÕTLUSKONVERENTS 12. septembril 2013 13.00-16.30 Kuressaare GoSpa konverentsiruumis

Toimub iga-aastane ettevõtluskonverents, mis on suunatud maakonna ettevõtjatele, avalikus sektoris toimetajatele, poliitikutele, samuti on oodatud teised ettevõtlushuvilised või muidu ergud mõtlejad. Konverentsikülalastaja kuuleb huvitavaid ettekandeid oma valdkonna säravatelt asjatundjatel või laiemalt hetkeolukorda vaagivatelt karismaatilistelt analüütikutelt. Esinejad: Jakob Saks, Urmas Treiel, Andres Arrak, SAK ja SEL tunnustavad ettevõtjaid. Info ja registreerimine:

www.saaremaapäevad.ee

ETTEVÕTLUSPÄEV 13. september 10.00-15.00 Arensburgi hotelli konverentsisaalis, Lossi 15 Plaanis on

äriideede genereerimine, ideede ellu viimine, ettevõtjate edulood Päeva juhib **Jakob Saks**. Vaata lähemalt ja registreeri: www.saaremaapäevad.ee

ETTEVÕTJATE SÜGISLAAT 13. ja 14. september Kuressaare Kultuurikeskuses R 10-18 ja L 10-16

* Eesti toit, käsitöö, teenused, puhkus-, kodu ja aiakaubad: istikud, puud, peipsi sibul jpm

* KIA JA PEUGEOT uued mudelid

* **Vaktsiinibuss** kohal reedel, 13.09

* **Koduveini valmistamise koolitused Veinivillalt:** Reedel kell 16.00 ja laupäeval 12.00

* **Keiu Ehted: kihelkondlike ehete** müük ja konsultatsioon ka vanadele sõlgedele jm..

* Laadamäng mõlemal päeval, tegevust jätkub kogu perele!

* Sügislaada korraldaja: AK

Getmer OÜ, info: 5187614, www.saaremaapäevad.ee

SUURSAAREMAATOIDU JAKÄSITÖÖ TURUPÄEV

14. september kell 10.00 – 16.00 Kuressaare kesk- väljakul

* talunikud, suured ja väikesed toidutootjad ja käsitöölised kauplevad kohalike aiasaaduste, toidu, käsitöö ja muu sobivaga;

* toimuvad **ehsate Saaremaa toodete** degustatsioonid ja müük;

* avatud põhukohvik ja laste ühepäevarestoran "Sirguvad Söögisellid";

* lastele tuleb külla koeratüdruk Lotte;

* taluteemalised näomaalingud;

* meeleolu loob mõnus muusika

Turupäev pakub tegevust kogu perele!

Turupäeva korraldab Saarte Koostöökogu, täpsem infot kodulehel www.skk.ee

Muhu vollemeister 2013 on Jüri Veskimeister

Liiva küla volleväljakul toimunud Muhuvolle III etapi võitsid Annes Vihm - Kardo Liitmäe. II kohale tulid Jüri Veskimeister - Mihkel Lees ja kolmandale kohale Kalev Kütt - Sander Veskimeister.

Kolme etapi kokkuvõttes võitis selle aasta Muhu vollemeistrivõistlused Jüri Veskimeister. II koha saavutas Annes Vihm ja III koha Kalev Kütt.

Muhu vollemeistrivõistluste 6 parimat:

I Jüri Veskimeister 40 p.;

II Annes Vihm 35 p.;

III Kalev Kütt 28 p.;

4. Kardo Liitmäe 27 p.;

5. Sander Veskimeister 26 p.;

6. Veiko Laaneväli 26 p.

SK Muhu

MTÜ SEB Heategevusfondi õppestipendiumi taotluste esitamine

Kuni 16. septembrini ootab MTÜ SEB Heategevusfond õppestipendiumi taotlusi vanemliku hoolitsuseta noortelt, kes jätkavad oma haridusteed, õppides täiskõormusega kutseõppeasutuses või kõrgkoolis.

Stipendium on mõeldud kuni 26-aastastele eestkostepereades, hooldusperedes, turvakodudes või asenduskodudes elavatele noortele. Stipendium annab neile võrreldes tavaperedes kasvanud noortega edasiõppimiseks võrdsed võimalused.

Stipendium on mõeldud

- õppemaksu tasumiseks,
 - õppevahendite soetamiseks
 - ja/või igakuiseks isemajandamise rahaks.

Ühel inimesel on võimalik taotleda õppemaksu tasumiseks stipendiumi kuni 640 eurot ja õppevahendite soetamiseks kuni 640 eurot ning isemajandamiseks kuni 100 eurot kuus (ajavahemikus 2013. aasta september - 2014. aasta jaanuar).

Stipendiumi taotlemiseks vajalike dokumentide loetelu ja blanketid ning lisainfo leiatakse kodulehelt

www.heategevusfond.ee/oppestipendium

www.heategevusfond.ee/vajalikud-dokumentid

Collester OÜ

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remonttööd

Varuosade tellimine
Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Piduristend

Heitgaaside mõõtmise

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Võimalik ka ise meie juures oma autot remontida

Töökoda asub Soonda külas vanas lauda kompleksis.

Ehitusteenused

Ekskavaator-laaduri teenus

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520:

Laadimiskopp

Muruniiduk (ketid või terad)

Ekskavaator

Pinnasesilur

Pinnase kobestaja

Võimalik rentida koos juhiga või ilma.

5067 502 - paavo@collester.ee

5273 775 - alan@collester.ee

Kui teil on aega vähe, siis tuleme ise autole järele, teeme korda ja toome pärast tagasi.

Pakume ka trilerveo teenust uue Brentexi treileriga.

Muhu uste ja akete näitus

Liiva luteruse kirgu
pastoraatis

oo septembris lahti

aknakoolituse päevadel

Näituse lõpetamine

27. septembri õhtast koos

Pärandiralli lõpetamisega.

* **Ostan või üürin väikese korteri või maja Muhumaal.**
Tel. 50 72 533.

* Pakume **puulõhkumiste** teenust halumasinaga, samas müüa küttepuid. Tel. 5340 8138 Rein

Kirikuteated

EELK Muhi kogudus

Teenistused Muhi Katariina kirikus **pühapäeviti kell 11.**

Koguduseõpetaja Aare Luup, tel 56 903 327; muhi@eelk.ee

EAÕK

EAÕK

Pühim patriarh Bartolomeos on Eestis visiidil seoses EAÕK 90. aastapäeva pidustustega 4.-11.9.

Hellamaa

21. september kl 10 jumalik liturgia

Liiva hooldekodu

21. september kl 12 palve-teenistus.

Head kiriku- ja kooliaasta algust!

Ülempreester Andreas Pöld tel. 45 33 743, mob. 56 606 703 e-post andreas@eoc.ee

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

1. augustil 86-aastane **Milda Räim.**

11. augustil 72-aastane **Amanda Leis.**

23. augustil 84-aastane **Õie Räim.**

29. augustil 91-aastane **Janne Tüür.**

Tunneme kaasa omastele!

Viinakuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Leida Palu 97 (1.10)
Hilda Kipper 91 (1.10)
Linda Väärtnõu 91 (15.10)
Armilda Luht 88 (19.10)
Õnnela Armas 86 (21.10)
Leili Toom 85 (1.10)
Laine Tüür 83 (16.10)
Lauri Einer 82 (16.10)
Laine Niidi 81 (15.10)
Helgi Kann 81 (29.10)
Õie Saar 80 (7.10)
Helju Pira 80 (27.10)
Andrei Prii 75 (5.10)
Uno Ausing 75 (21.10)

Elve Männik 70 (1.10)

Reet Eigo 70 (13.10)

Anne Leesla 65 (23.10)

Aivo Maltis 60 (5.10)

Anu Ellip 60 (8.10)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

* **Korstnapühkija** Andi Vaha (kt. nr 054719)

teenustööd, koos redeliga!

Korstende ja küttekollete parandustööd.

Lisaks saab tellida:

Ilu- ja viljapuude lõikus ja pügamine,

haljastuse rajamine ja hooldamine: muru niitmine, trimmeritööd

kalmistute hooldus, kalmu kujundus

teeäärte niitmine

transport kaubikuga, kolimisabi

info: AK Getmer OÜ

518 7614; 56 68 4705

e-mail: akgetmer@gmail.com

Kingi perele rahulolu ja vaba-aeg!

Metsandus:

Müüme küttepuid pikku-sega 0,3 - 3 meetrit. Hind alates 28 eurot ruum; eraldi saada ka kase, tamme ja saare halgusid, samuti okaspuud.

Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumiste-teenust.

Müüme servamata saematerjali ja planku: mänd, haab, lepp,

saar ja tamm

· Raie tööde teostamine

koos oksa koristusega,

Lankide märkimine,

Metsamajandamiskavade tellimine.

· Piirsihtide puhastamine.

Ostame parima hinnaga raieõigusi, metsamaad ja metsamaterjali.

Müüme sõelutud mulda, graniitkive, liiva ja killustikku.

Erinevate masinate ja seadmete **rent**.

Vaata ka

www.muhuvarahaldus.ee

Oktoobri Muhulase materjalid on teretulnud **30. septembri** õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,

tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee

Muhulane ilmub üks kord kuus.

Internetis www.muhu.ee - Uudised

Trükkitud Print Grupp 500 eks.

Hind **30** euro senti